

Naročnina li.
40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izen Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
reti ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

P. n. Zgodovinsko društvo, Koroška c. 10
Dolinskega in
Maribor

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštšina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštne proste.
Telefon interurban št. 113.

51. števil.

Maribor, dne 2. maja 1924.

Letnik XVI.

Velesrbski režim in njegovi hlapci.

Sramotni pobeg slovenskih demokratov v krog velesrbskih centralistov, ki si je dal naslov nacionalnega bloka, je demokratski stranki v Sloveniji popolnoma izpodkopal tla pod nogami. Demokratski voditelji pošiljajo dan za dnevom svoje dobro plačane agitatorje in govornike po raznih krajih širom Slovenije, toda nikjer jih neče nikdo poslušati. Žerjav, Kramer in Lipold bosta kmalu vprimorana, da si poišče pristašev ne sicer na luni, ker tam ni živčih bitij, morda pa na Martu, kjer se bo baje našlo nekaj, kar bi bilo človeškim bitjem podobnega.

Clovek, in naj si bo še tako zarukan liberallec, ne more razumeti, kako se more med Slovenci najti stranka, ki je interese Slovenije in njenih prebivalcev popolnoma izdala in za sebične strankarske namene prodala vladajočemu centralizmu. Kaj pomeni centralizem za naš narod, je vsakomur jasno, ki se prišteva slovenskemu narodu, naj si bo kmet, delavec, obrtnik, trgovec in uradnik. Dolžnosti in bremena brez pravic: to je kratka opredelba centralizma.

Odpor proti taki ureditvi države, ki pod krinko unitarizma, državne in narodne edinosti ustvarja in zadržuje nadvlado srbskega naroda nad hrvatskim in slovenskim narodom, raste vedno bolj in bolj ter je tudi v Srbiji pri ljudeh, ki jim opojnost zmage ni popolnoma zmešala možganov, našel razumevanje in izdatno podporo. Le Pašič s svojo korumpirano kompanijo hoče centralizem rešiti in obdržati za vsako ceno, ker dobro ve, da bi samouprava naroda in avtonomije pokrajinskega ljudstva rešila vampirja korupcije, ki mu pije in sesa krv iz njegovih gospodarskih žil.

Pašič smatra, da ima samo on privilegij, da vlada in upravlja državo po svojih balkanskih metodah. Na vlado pripušča kvečjemu še take elemente, kakor so Pribečević in njegova hrvatsko-slovenska demokratska družba, kateri velesrbskemu maliku zažigajo darove, ker od teh darov velik del odpada v njihovo korist.

Vse slabe instinkte političnega velesrbsstva, katero se ne plaši nobenega sredstva v doseg svojih ciljev, je izdal Pašič v svojem govoru v Bjelini dne 29. aprila, kjer je med drugim grozil s krvjo tistim, ki bi hoteli spremeniti ustroj države, kakor je sedaj. Grozil je tudi vladarju, kojemu je izrazil svojo zahtevo, naj se skupščina razpusti. Končal je z grožnjo: »Radikalna stranka ne bo odstopila od svojih ciljev obrambe in vzdrževanja te in take države in upamo, da bo zmožna, prisiliti k pokorščini one, ki hočejo delati sedaj proti narodovi volji.« Patrijarh korupcije v naši državi se hkrati javlja v ulogi tirana, ki žuga z nasiljem in s krvjo tistim, ki hočejo zakonitim potom spremeniti sistem ureditve in uprave v naši državi.

Ali je to politika kulturnega naroda? Ali je to politika, ki bi jo mogel odobravati le eden Slovenec ali Hrvat, ki si je v svesti svoje narodnosti in ni postal popoln sluga velesrbskega režima?

In baš ta žig velesrbsstva je, proti kojemu ugovarjata »slovenski« demokratski glasili »Slovenski Narod« in »Jutro« v svojih »brojih« dne 30. aprila.

»Slovenski Narod« brani vidovdansko ustavo, češ, da je popolnoma čista, nepristranska, enakopravna in pravična ter da postavlja temelje resnične Jugoslavije, v kateri se lahko po mili volji gospodarsko, kulturno, politično in socialno izživi vsak državljani, vsaka skupina in vera, vsaka pokrajina. Vsaj na papirju. Vidovdanska ustava gotovo ni velesrbska.

S to sodbo »Slovenskega Naroda« je treba vsporediti sodbo rajnega duševnega voditelja srbske radikalne stranke Stojana Protiča, ki je vidovdansko ustavo odklonil iz razloga, ker je protivna pravičnim interesom in zahtevam Slovencev in Hrvatov, nad katerimi ustanavlja nadvlado Beograda. Tako je sodil Stojan Protič, ki je bil Srb, pa ne politični velesrb, drugače pa sodi »Slovenski (I) Narod«, ki je hlapec velesrbskega režima. »Slovenski Narod« priznava — čudno, da je iz njegovih suženjskih ust zdrknilo to priznanje —, da obstoja danes v Jugoslaviji neka hegemonija srbskega plemena. Kdo je tega kriv? Politična abstinenca hrvatskih poslancev in politikov. »Velesrbsvo« v naši državi je istovetno z abstinenco prečanskih opozicijonalcev, pomeni prostovoljno brezdelnost prečanske inteligence, vladanje demagogov, prepuščanje političnega terena srbskim državnikom.

Ta »Narodova« argumentacija ne odgovarja istinitim dejstvom. Pašič je hotel takšno ureditev države, kakoršna je sedaj in kakoršna on hoče braniti s krvjo. V to svrhu je pogazil ženevsko pogodbo, sklenjeno novembra 1918, podpisano od njega in drugih zastopnikov srbskih strank. V to svrhu ponavlja neumno trditve, češ, da sentžermenska pogodba, ki se tiče Avstrije in njenega mednarodnega obstanka, določa za našo državo centralistično ureditev, kojoj ima sedaj. Take neumnosti govori Pašič, ki noče drugačne države, nego je sedanja. Ako »Slovenski Narod« zvrta vso krivdo na politično abstinenco prečanskih opozicijonalcev, tudi izkrivlja dejstva, ker slovenski narod dosedaj še ni praktical taktike politične abstinence. Isto tudi velja o bosansko-hercegovskih muslimanih. In kaj pa

smo videli, ko so Hrvati prišli v narodno skupščino v Beograd, da bi aktivno posegli v politiko? Pašič jim je zatvoril vrata narodne skupščine pred nosom, da bi rešil svoj koruptni velesrbski režim.

»Jutro« kajpada po znanih manirah politične žerjavščine protivništvo proti velesrbskemu režimu istoveti s protivništvom proti srbskemu narodu. Ker nima nobenih realnih dokazov, ponavlja svoje stare laži iz leta 1914 in denuncira ljubljanskega škofa, o katerem je tudi »Jutro« znano, koliko je moral v nekdanji državi trpeti radi svojega rodoljubnega mišljenja. »Jutro« bi moglo pogledati v predale svojega liberalnega tovariša »Slovenskega Naroda« in se uveriti, da to naprednjaško glasilo ni v bistvu pisalo drugače, nego drugi slovenski listi, kar se sploh drugače ni smelo pisati. In kako je za časa vojne pisal Pribečević »Srbobran«?! »Jutro« naj nadaljuje proglasi za protivnika Srbov nekdanjega ministra notranjih zadev dr. Srskiča, ki je sedaj po političnem mišljenju Velesrb, po umoru nekdanjega avstro-ogrškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda pa je na mestu atentata v družbi z drugimi oficirji slovesno potegnil sabljo, češ, da bo umor maščeval na srbskih morilcih!

Gospodje slovenski demokratje so v velikih škripcih in zato psujejo, lažejo in denuncirajo. Pa jim ne bodo pomagale vse laži in denunciacije skupaj! Naš narod nima nobenega sovraštva proti srbskemu narodu, narodu kmetov in delavcev. Naš narod se protivi oni pokvarjeni in velesrbski režim, da plačka državo in v njej hrvatsko, sloboični srbski inteligenci, ki je v naši državi inaugurirala vensko in tudi srbsko ljudstvo. Proti pokvarjeni srbski inteligenci, proti koruptivnemu velesrbskemu režimu in proti njegovim slovenskim hlapcem velja naša borba. In to bomo vodili naprej, dokler ti hlapci ne izginejo iz političnih vrst našega naroda.

Politični položaj.

Nadaljevanje krize. Jutranja skupščinska seja bo samo formalna. Prebrala se bo ostavka vlade in potem se delo v skupščini zopet odloži za nedoločen čas.

Avdijence. V sredo popoldne je bil sprejet od kralja podpredsednik narodne skupščine Bakič. Takoj po njegovi avdijenci so radikali raznesli vest, da bo sprejet tudi Pašič, kar se pa ni zgodilo.

Neodvisni radikali proti bloku korupcije. Neodvisni radikali so imeli ožji sestanek svojih zaupnikov, na katerem so sklenili, da bodo podpirali politiko bloka, da bodo pri volitvah nastopili samostojno, da se bodo borili proti radikalom in da bodo v prihodnjih dneh pričeli izdajati svoj list, ki se bo imenoval »Radikal«.

Interpelacije. Demokrat Magovčević je vložil interpelacijo glede ministrske korupcije pri izplačilu plač po novem zakonu. Cela opozicija pa bo vložila interpelacijo radi nasilja v Novem Vrbasu povodom nemškega kongresa.

Vlada proti Radiču. Odkar so bili nekateri hrvatski poslanci na Dunaju pri Radiču, se mnogo piše po listih, da je skušala beograjska vlada avstrijsko pripraviti do tega, da Radiča izžene iz Avstrije. Naša vlada je po teh poročilih predložila avstrijskemu poslaniku v Beogradu, da hoče Radiča na Dunaju sklicati kongres narodnih manjšin in da bi se radi take politike, ki ni samo nasprotna Jugoslaviji, ampak vsem nasledstvenim državam, moral Radič izgnati iz Avstrije. Trdi se, da je avstrijska vlada beograjsko intervencijo sporočila Radiču ter mu svetovala, naj odpotuje. Nato je Radič izjavil, da ne vodi nobene neprijateljske politike proti jugoslovanski državi in da je njegova politična borba naperjena samo proti Pašičevi vladi. On tudi ni privatna oseba, ampak vodja velike stranke, ki skupno z drugimi strankami predstavlja večino beograjskega parlamenta. On hoče sicer zrušiti vladu Pašiča in Pribečevića, a naglašava ponovno, da pri tem ne misli na kako revolucijo. Nasvet avstrijske vlade sprejema na znanje, ne more se ga pa poslužiti, ker je od svojih političnih prijateljev naprošen, naj ostane v njihovi bližini, da se lahko posvetojujejo. Za slučaj izгона izjavlja, da se umakne samo sili.

Jugoslavija priznava grško republiko. Dne 29. aprila je naša vlada obvestila grškega poslanika v Beogradu g. Mavrudisa; da priznava republikanski režim v Grčiji. V istem smislu je vlada dala instrukcije našemu poslaniku v Atenah g. Markoviću.

Jugoslavija in reparacije. Predloge komisije strokovnjakov je poslala zavezniška reparacijska komisija tudi naši vladi. Vlada je odgovorila, da je zadovoljna z delom strokovnjaškega odbora, obenem pa je opozorila reparacijsko komisijo, da ni Jugoslavija zastopana v nobenem predlaganih odborov. Ker znašajo jugoslovanske zahteve pri nemških reparacijah 5 procentov, bi bilo vsekakor umestno, da se vsaj v en odbor sprejme delegata naše države.

Pašičeve grožnje.

Pašič je šel na agitacijo in sicer je osrečil Bosno, o kateri pravi njegova družba, da ni samo srbska, ampak srbijanska. Radikalni shod v Bjelini si Pašič ni dal pripraviti kakor načelnik stranke, ampak kakor kak vladar in »Visoki gost«, kakor je stalo v proglasu, s katerimi so radikali shod napovedali. Bosna je pri volitvah pokazala, da ni srbska ali celo srbijanska, a to radikale ni motilo, peljati tja svojega prvaka Pašiča. To so storili radi tega, ker so otvorili začetek velikega nasilja in splošne posurovelosti v političnem življenju in ker so v Bosni prikladna tla za teror.

Mi vsi že dobro vemo, kako se danes vršijo priprave za shode, ki jih sklicujejo vladinovci po južnih krajih in posebej si še lahko mislimo, kako so Pašiča pripravljali pot. Nasilna agitacija, bi pri nas seveda malo zalegla, s tem pa še ni rečeno, da pri nas v splošnem ne bi bilo znano, da tako nasilje sploh obstoja v državi SHS. Ko se je pred dobrim letom govorilo o agitacijski poti Pašiča po Sloveniji, so ravno naši policajdemokrati najbolj vpili, da se ne bo obnesla kak nasilna agitacija, danes pa ravno ti ljudje na dolgo in široko poročajo, kako »navdušeno« je bil Pašič sprejet v Bosni. Seveda, policajdemokrati so poprej v opoziciji videli nasilje, danes pa nočejo videti, kdo je Pašiču postavljaj špalirje in kdo je vodil celo deco, »da mu poljubljaj roko in ga vidi?«

Pašičev nastop v Bjelini vzbuja razočaranje in pomilovanje in sicer prvo, ker ni njegov govor vseboval niti ene nove misli, drugo pa, ker je izraz popolne duševne onemoglosti in servilnosti. Kakor po navadi, je po svoje razlagal saint-germainsko mirovno pogodbo, opletel to z zmedenim govorjenjem o Dušanovem carstvu in o žrtvah Srbije ter končno zagrozil, da se bo branila centralistična ureditev države s silo in krvjo. Po besedi lu režimskih beograjskih listov je bilo njegovo pričanje glede ustave in groženj sledeče:

Ne bom govoril, kaj vse se je delalo, da se napravi vidovdanska ustava. Ko je bila ustvarjena, so nam nekateri naši bratje izrazili željo, da se ustava spremeni. Pa kako? Nočejo nam povedati. Mi njih želj nismo sprejeli in ne daj Bog, da bi se to sprejelo, kajti ta država je ustvarjena s prevelikimi žrtvami. Ko so oni to videli, so ustvarili blok v doseg svojega cilja. Mi jim tega ne smemo dovoliti, ker bi se s tem stanje kompliciralo. To, kar smo mi s krvjo ustvarili, bomo s krvjo branili pred vsemi takimi poskusi. Mi smo prosili kralja, da nam dovoli, da konzultiramo narod, je-li želi, da se ta in taka država obvaruje ali da se spremeni. To narod lahko stori in ima tudi pravico, da sam odločuje. To je njegova pravica. Kralj je dal prisego, da bo vladal po volji naroda in ne po volji poedinih strank. Mi smo zahtevali od kralja, da se skupščina razpusti in da se narod konzultira, če odobrava postopanje onih, ki so izvoljeni od naroda, da na temelju vidovdanske ustave upravljajo državo. Mi ne vemo, kako bo kralj odločil. Toda radikalna stranka ne bo odstopila od svojih ciljev obrambe in vzdrževanja te in take države in upamo, da bo zmožna, prisiliti k pokorščini one, ki hočejo delati sedaj proti narodovi volji.

Pašič je pripeljal s seboj na shod vse svoje ljubljence, od katerih nekateri že davno spadajo v sodnijsko preiskavo, če že ne v zapor. Ti so se z njegovim govorom seveda strinjali ter tudi podobno govorili, drugi radikali pa nad njim gotovo ne morejo biti navdušeni, ker morajo premišljevali, je-li taktično in modro, preden je kriza končana in tudi sploh, groziti dinastiji in onemu, veliko večjemu delu državljanov, ki zahtevajo poštenje in sporazum. Pašiču in njegovi ožji družbi seveda ne vstajajo taki pomisleki, če si Pašič upa nastopiti kot kak monarh, potem si seveda tudi upa pravemu monarhu groziti, drugi radikali se pa morajo bati, da bo njegov nastop poslabšal upe radikalne stranke na povoljno rešitev krize.

Opozicije pa Pašičeve grožnje, da bo branil centralizem s silo in krvjo, če kralj ne da vlade bloku korupcije, prav nič ne iznenadi, ker se vedno tako grozi, kadar slabo stoji koruptna vlada. Smešno in cinično je pa to, kar so Pašič in njegovi spremljevalci govorili o brigi za blagostanje naroda. Agitacijo so izvršili na državne stroške in so se s posebno ladjo pripeljali na shod in na državne stroške so bili izbrani zborovalci počašteni še s slavnostno pojedino po vzoru nekdanjih ruskih carjev. Nadalje se je vsakemu od njih od Pašiča pa navzdol do Janjiča očitala že dolga vrsta umazanih afer na škodo državne in narodne imovine in kar se tiče trditve o neenakosti državljanov glede pravice, dolžnosti in svobode, pa imamo najboljšje ogledalo v zadnjih režimskih izgrelih in pobojih v Subotici in Novem Vrbasu.

Ali sem že obnovil naročnino? Spominjajte se Dijaške večerje!

Po svetu.

JUGOSLAVIJA IN RUMUNIJA.

Da med Jugoslavijo in Rumunijo ne vladajo najboljši odnosi, se je že čestokrat pokazalo. Zadnje ropanje v Banatu, ki so ga izvedli Rumuni ob izpraznitvi naših krajev, je bila zopet ena pojava, ki ne more svedočiti o dobrih odnosih. To je končno vse samo posledica politike, ki jo vodi rumunski kabinet Brătianu.

Radi Besarabije ni bilo nikdar mogoče, da pride do srčnejših in trdnjših zvez med obema članoma male antante. Rumunija je namreč hotela zavezništvo samo za morebitni spopad z Rusijo, Beograd pa tega ni prav hotel in tudi ne more. Ker je v Madžarski po smrti Karla Habsburškega nastopilo tako stanje, da se od madžarske strani ni treba bati napada, je za rumunsko politiko postala mala antanta prav malo vredna ali celo ovirajoča ter bi bilo Rumunom v mnogih slučajih celo ljubše, če se ta državna zveza razide. Razven tega za Rumunijo precej irelevantnega zavezništva je Rumunija porabljala še druga sredstva, da pride do zelo slabih odnosov z našo državo.

To je v prvi vrsti vprašanje rumunskih narodnostnih manjšin v Jugoslaviji. Beograjski listi so že večkrat ugotovili, da se je v Rumuniji glede manjšin razvila prava manija. Za svoje manjšine zahteva Rumunija v Jugoslaviji osnovanje cerkvenošolskih avtonomij. Te cerkvenošolske avtonomije bi se po rumunski zahtevi morale raztegniti tudi na Kucovlahe v Macedoniji in ne samo za Rumune v Banatu. Vlada v Beogradu se poziva na mednarodne pogodbe iz leta 1919 ter trdi, da je ono, kar je v pogodbi z Avstrijo in v saintgermainski pogodbi določeno, uničilo vse dosedanje pogodbe. Če ne bi bilo tako, tedaj bi vendar bila velika antanta stavila v pogodbe take odredbe za manjšine, kakršne so Rumuni dobili za erdeljske Sase, ali pa Grki za svoje manjšine. Rumunija mora to znati, a ona vendar zahteva varstvo svojih manjšin v posebni meri.

V Rumuniji se je začelo širiti bolgarofilstvo in v Beogradu so prepričani, da hočejo Rumuni v Bolgariji iskati pomoč za Kucovlahe v Macedoniji. Beograjski dnevnik »Politika« poroča, da se pripravljajo Rumuni pred mednarodni forum radi macedonskih Kucovlahov. Drugi listi pa poročajo, da pripravljajo Rumunija proti nam posebno zvezo z Bolgari. Tako postopanje je seveda zelo riskantno, ker še obstoja zveza male antante, ki hoče neučinko pogodbo varovati pred Bolgari.

Politika Rumunije je v poslednji dobi zelo živahna in polna raznih akcij. Ona vzbuja pazljivost in zanimanje raznih držav ter je razumljivo, da jo tudi politiki v Beogradu pazno motrijo. Beograjski tisk daje napram Rumuniji razumeti, da so samo še zelo tanke zveze med obema zaveznikoma. Beograd že govori o izolaciji Rumunije, ki bi bila potem, če ne najde novih zvez, napram Rusiji in napram Ogrski, prepuščena popolnoma sama sebi.

Pred volitvami v Nemčiji. V nedeljo gre v Nemčiji 23 strank in stranic na volišče. Že nad 14 dni se bijejo zelo hudi volilni boji, zlasti v mestih in industrijskih centrih, dočim je na deželi precej mirno, ker so kmetje do zadnjega gospodarsko organizirani in po teh svojih organizacijah tudi strankarsko trdno opredeljeni. V vrstah nemške socialne demokracije, to je najmočnejše stranke, vlada velika negotovost, ker je imela stranka zadnji čas dosti političnih neuspehov. Tudi demokratska stranka, to dete novembarske revolucije, se čuti v velikih zadregah in splošno se od teh dveh strank pričakujejo velike izgube v korist skrajne desnice in skrajne levice. Tudi nemška ljudska stranka bo najbrž izgubila v korist patriotskih kričalcev, največ stalnosti se pa pripisuje katoliškemu centru, ki ima tradicionalno močno in dobro organizacijo. Močne nemške stranke so od desne na levo razdeljene takole: skrajno desnico tvorijo Hitler-Ludendorffovi šovinisti in fašisti, ki pa ime svoje stranke »Deutschvölkische-Freiheitspartei« pretvarjajo v naziv »Völkisch-Sozialer Block«, da bi ta imitiral tudi nekaj levičarstva in socializma. Ta blok je monarhističen, nastopa proti versalski pogodbi, zahteva močno oboževanje Nemčije ter napoveduje boj marksizmu in judovstvu. Od Hitlerjevih fašistov je malo zmernejša »Deutschnationale-Volkspartei«, ki je seveda tudi monarhistična, a naglašja, da bi rajši imela monarhistični preobrat parlamentarnim putem, kot pa z revolucijo. Prvaki stranke so bivši oficirji, pruski junkerji poleg drugega plemstva in značilno je, da je njen kandidat v Hamburgu Fürst Otto Bismarck. Potem pride »Die deutsche Volkspartei«, stranka nemške veleindustrije, ki se ne razločuje bistveno od svojih prednic glede monarhizma in odpora proti mirovnim pogodbam. Katoliški centrum je republikanski ter hoče vsa povelja vprašanja urediti potem sporazuma, na znotraj države pa izvedbo načel krščanskega socializma. Tudi demokratska stranka je republikanska, hoče sporazum s sosedi, a ima prelati hude boje z nemškimi šovinisti, zlasti radi židovskih podjetnikov, ki so v njej včlanjeni. »Vereinigte Sozialistische Partei« je imela v starem Reichstagu 178 poslancev, sedaj pa ima slabe izgleda, ker od ene strani na njo zavrača vse, kar je slabega na weimarski ustavi, od delavske strani se ji pa očita, da ni izvedla obljubljenih socialnih reform. Njej na škodo bodo gotovo pri volitvah pridobili komunisti, ki vodijo najostrejšo in čisto tudi krvavo borbo proti skrajni desnici — fašistom.

Sanacija madžarskih financ. Po znanih pogojih Zveze narodov, ki da madžarski vladi posojilo, se je še le sedaj začelo saniranje financ in organiziranje ogrske narodne banke. Ker že dolgo časa traja tiskarski štrajk, so morali uradniki državne tiskarne sami staviti in tiskati zakon o sanaciji. Ko je bil ta zakon, odnosno pro-

jekt tiskan, se je takoj začelo vpisovanje akcij pri Nacionalni banki. Vplačila se sprejemajo samo v zlatu ali pa v močni valuti, madžarske krone pa le tedaj, če se nabavi pri tem določena količina diviz. S sklepom aprila je bilo vpisanih že toliko akcij, da je bila položena polovica predpisane subskripcijske svote. Zveze denarnih zavodov in bank delajo za vpisovanje akcij veliko propagando, da ne bi gospodarski in poljedelski krogi dobili premoč. Generalni kontrolni komisar Zveze narodov je danes že v Budimpešti, njegov namestnik je pa že poprej prišel tja.

Iz Poljske. V Lvovu se je osnovala nova ukrajinska politična stranka pod imenom »Ukrajinska stranka narodnega dela«. Ta stranka se bo organizirala po vzoru angleške delavske stranke in za predsednika ima že ukrajinskega narodnega poslanca Podhirskega. Poljsko-ruska železniška konvencija je bila podpisana po zastopnikih obeh vlad. Na podlagi te konvencije se bo med obema državama zopet vzpostavil normalni osebni in blagovni promet. Vprašanje tranzitnega prometa se bo pa rešilo ob drugi priliki. Pred enim tednom se je sestala v Krakovu poljsko-češka konferenca, da pride do končnega zaključka in ureditve obmejnega prometa v pogledu leta in leta sporne Jagodine. Konferenca se je nekaj časa bavila z dosedanjimi protokoli glede tega vprašanja, potem se pa po par dneh zopet odgodila, da se od obeh strani pribavijo še razni podatki.

Napetost med Poljsko in Litvo. Pretečeni teden je nakazala varšavska vlada večje kredite za zavarovanje poljske meje proti Litvi. Ko se je v tej stvari razpravljalo, je bil navzoč tudi delegat poljske vlade v Vilnu. Ustanovijo se posebni oddelki nekakšne policije, ki bo nastanjena ob celi poljsko-litovski meji. Pomnožile so se tudi obmejne čete in spopolnila se je telefonska mreža. Od litavske strani se zanikajo vesti, da bi se litavska vlada odrekla vseh svojih pretenzij na Vilno. Litvanski listi celo povdarjajo, da bi se morala Litva obrniti na Zvezo narodov, če bi Francija podpirala Poljsko. Poljski listi pa dvigajo ogorčeno kampanjo proti Litvi, ker baje ta iz svojega področja izganja Poljake. Naglašajo celo, da vzdržuje Litva tajne zveze z Rusijo in Nemčijo za slučaj spopada s Poljsko.

Zdravstveno stanje v sovjetski Rusiji. Ruski komisarjat za narodno zdravje je izdal službeno statistiko bolezni, ki razsajajo med narodom. Statistika nam kaže, kako daleč je Rusija še v mnogih ozirih do normalnih predvojnih razmer. Prva tri leta se sovjeti za tako važno činjenico, kot je narodno zdravje sploh niso brigali; bolezni, zlasti epidemične so se radi tega strahovito razpasle po celi državi ter v nekaterih pokrajinah prebivalstvo decimirale. Primanjkovalo je zdravnikov in zdravil; sedaj so se razmere že v toliko zboljšale, da se je posrečilo najnevarnejše bolezni lokalizirati in s sistematičnim pobijanjem bodo tekom časa popolnoma izginile. Med težkimi boleznimi, ki še razsajajo, je omeniti na prvem mestu kugo; ta strašna bolezen razsaja zlasti med mongolskimi pastirskimi narodi, posebno v Kirgiški republiki in med Kalmiki. Tudi v Astrahanski guberniji in na Uralu se je pogosto pojavljala; v mesecu oktobru prejšnjega leta je obbolelo v teh krajih 1400 oseb, 90 odstot. od teh je umrlo. Poleg kuge je najnevarnejša bolezen malarija. V prvih desetih mesecih leta 1923 je obbolelo v celi državi 4.888.000 oseb, dočim je leta 1922 obbolelo le nekaj nad 2 milijona oseb. Bolezen še vedno narašča v vseh gubernijah. Obolenost na malariji je večinoma težke narave in procent umiranja je zelo visok. Najhuje napada ta bolezen deca, kar povzroča še posebno skrb, ker otroci, če tudi ozdravijo, ostanejo celo življenje slabši, nezmožni za resno delo in težavne naloge, ki čakajo ruski narod v bodočnosti. Za pobijanje malarije je organizirala vlada v ogroženih krajih posebne postaje; naročila je že tudi v inozemstvu 380 tisoč kilogramov kinina.

Dnevne novice.

Duhovniške vesti. Gospod Alojzij Sagaj je nameščen na nadžupnijo Hoče, gospod Leopold Amon je postal provizor pri Sv. Janezu na Dravskem polju, g. Fr. Polak pa zopet prvi kaplan v Hočah.

Župnijski izpit so napravili dne 29. aprila in dne 1. maja 1924 v kn.-šk. pisarni v Mariboru sledeči gospodje kaplani: Janez Kljun, kaplan v St. Ilju pri Mislinji; Alojzij Pichler, kaplan v Loki pri Zidanem mostu; Ferdo Pohraški, iz Starega trga pri Slovenjgradcu; Alojzij Skuhala, špiritual v kn.-šk. bogoslovju v Mariboru; Jurij Winter iz Beltinc v Prekmurju.

Društvo katehetov za lavantinsko škofijo. V četrtek, dne 8. maja, popoldan ob pol dveh v prostorih škofijske pisarne sestanek z referatom »Metode pri verskem pouku in vzgoji.« Predava g. prof. Vreže. Po sestanku odborova seja.

Kakor koklja, kateši so ušle mlade račke v vodo. Naši slovenski demokratje so kakor koklja, ki vsa prese-nečena opazuje ob bregu potoka komaj od nje zvaljene mlade račke, ki ne meneč se za mater, čisto samostojno plavajo po vodi. Demokratje v Sloveniji so zvalili samostojne račke v nadi, da se jih bodo vedno tesno držale in jim pomagale mrcvariti klerikalnega zmaja, a so se v tem upu zmotili prebridko. Kot prva razočarano osamljena koklja se je postavil ob breg pred plavajoče samostojne račke dr. Kukovec in jih je začel vabiti ter klicati nazaj v demokratski kurnik. Vsi njegovi klici na vrnitev samostojnih pod demokratske peruti so bili zamanj, dr. Kukovec se je končno moral viniti sam v kurnik in njegovi mlajši tovariši so mu vsilili nagobčenik političnega molka. Za dr. Kukovcem se je spravil na lov na samostojne dr. Žerjav in jim dolgo časa kokljaj po svojih glasilih, naj vendar le

poslušnejo njegov očetovski glas, naj ostavijo brezsmotreno plavanje in naj stopijo na kopni prod demokratskega narodnega in državnega edinstva. Isto kakor dr. Kukovec je doživel tudi dr. Žerjav, ki mora danes beležiti, da so mu po zadnjih volitvah preostale samostojne račke odplavale daleč — daleč proč od proda narodnega ter državnega edinstva v danes še nedogledno globoke valove Radičevega republikanstva. »Jutro« beleži zanj žalostno vest, da hodijo zeleni generali okrog po deželi in skušajo dobiti od SKS krajevnih organizacij dovoljenje in pritrdilo, da se SKS z zemljoradniki vred priključi za volitve Radičevem pokretu. Vse Žerjavovo vpitje po koncentraciji demokratov s samostojnimi je doseglo ravno nasprotno — popolno razkoncentracijo in sicer v smer, katero so liberalni mladini najmanj pričakovali in ki jih najbolj boli — v republikanstvo. Iz samostojnih glavnih ustvariteljev centralistične ustave, glavnih podpornikov narodnega in državnega edinstva so postali negatorji vsega, kar so svoj čas ustvarili za Pašičevo lečno jed skupno z demokrati. Narodnemu efijaltstvu sledi vedno kazen in to dejstvo je že občutil na sebi dr. Kukovec in se umaknil v politični zapeček in isto čaka tudi dr. Žerjava in njegovo družbo, ki ni prodala in izdala samo Slovenije, ampak celo lastno stranko!

Pribičevićeva blamaža s posetom beograjskih Sokolov v Zagrebu. Zagrebški policajsokoli so posetili pred kratkem v Beogradu Dušana Silnega (telovadna organizacija) in beograjske Sokole. V Beogradu so Zagrebčane sijašno sprejeli, ker je delal za ta sprejem celotni državni aparat, ki je imel interes na tem, da se dokaže Beograščanom: v Zagrebu vendar ni vse za Radiča. Razven tega so morali zagrebški Srbi, ki tvorijo večino v vrstah policajsokola, igrati v Beogradu vlogo Hrvatov, morali so prenesti, da so jih Beograščani nazivali z: bratje Hrvati. Zagrebškim policajskoolom je vrnil te dni beograjski Dušan Silni poset. O tem posetu Dušan Silnega v Zagrebu beleži »Hrvat« to-le: »Kakor pravi sleparji bi naj ti Pribičevićevi odposlanci Beograščanom pozneje dokazovali: v Zagrebu je vse za Pribičevića. Pribičevićeva glasila so bobnala že cele tedne in klicala na sprejem beograjskih Srbov vse policajdemokrate iz cele Hrvatske. Na kolodvoru je sprejel Dušan Silnega z vojaško godbo komaj 20 uniformiranih policajsokolov. Pri sprejemu je bilo največ šolskih otrok, katere so pripeljali tje kaj učiteljice, ker jim je to zapovedal Pribičević kot prosvetni minister. Hrvatsko časopisje odločno naglašja, da je bilo v celnem policajskolaškem sprevodu kvečjemu 100 oseb. Pribičevićeva gorda iz Beograda je bila presneto iznenadena, ko je videla ta klavirni in pičli sprejem in radi tega, da zamaši mučnost sprejemne tišine, je vojaška godba neprestano piskala, trobila ter razbijala po bobnih. Pribičevićevi dijači in akademiki so bili razstavljeni po oglih ulic, koder se je pomikal sprevod in ti edini so kot plačanci pozdravljali Beograščane. »Hrvat« še dostavlja: Tokrat so gotovo tudi beograjski Jugoslovani morali zapaziti, da je njihov poset popolnoma prezrl hrvatski Zagreb in da se je udeležila sprejema samo od Pribičevića komandirana deca in dijaštvo. S takim poseti, kot je bil ta Dušan Silnega, Pribičević Zagreba ne bo nagnal v demokratske vrste, ampak se je že zopet enkrat blamiral pred Hrvati in Srbi.

Idealni mariborski maturanti. Letošnji maturanti državne gimnazije v Mariboru se pripravljajo pod protektoratom g. ravnatelja dr. Josipa Tomineška, da se podajo po maturi pod vodstvom gg. profesorjev na poučno potovanje po naši državi. To potovanje pa ne bo zgolj zabavna ekskurzija, ampak zamišljeno je tako, da bo velikega kulturnega pomena za vse kraje, kamor bodo prišli, pred vsem pa bodo posvetili največjo pažnjo industriji, obrti in trgovini v Sloveniji in vsestranskemu zblizanju Jugoslovenov. Predavati hočejo namreč na svojem potovanju v brezplačnih, vsemu občinstvu dostopnih predavanjih o razmerah v Sloveniji, tako prosvetnih kakor obrtnih, industrijskih, trgovskih in sploh gospodarskih. Predavanja bodo po možnosti tudi ilustrirali s skioptičnimi slikami, za katere se bodo, kakor tudi za podatke o obratu, obrnili na večja podjetja v Sloveniji. Smatramo te zamisleke mariborskih maturantov zelo lepim in hvalevrednim ter priporočamo našim pridobitnim krogom, da jim z vsestransko podporo gredo na roko. Njihovo potovanje bo pravzaprav nekaka propaganda za Slovenijo, za njeno industrijo, obrt in trgovino. Zato naj ti krogi uvažujejo potem tega podjetja ter jim naklonijo tudi denarno podporo. Mariborski gimnaziji pa, ki daje naši domovini tako idealne in za napredek našega narodnega gospodarstva tako navdušene maturante, častitam.

Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju prosi p. n. društva, korporacije in osebe, da do 10. maja javijo svojo udeležbo k odkritju Malgajevega spomenika. Zadeva je zelo nujna in to radi polovične vožnje, posebnih vlakov, prehrane in to zaradi spopolnitve slavnostnega programa.

Neurje s točo. Dravsko dolino in mariborsko okolico je obiskalo 1. maja okrog 6. ure zvečer viharno neurje s točo. Toča je padala precej na gosto, a k sreči ni bila debela. Toča je napravila škodo samo na onem sadnem drevju, ki je ravno v polnem cvetju.

PTL za slovenjgraški okraj. V torek, dne 29. aprila, dopoldne se je vršil pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradcu občni zbor »Protituberkulozne lige« za slovenjgraški politični okraj. Okrajni glavar dr. Marko Ipavc je otvoril občni zbor z nagovorom in preglednim poročilom o društvenem delovanju. Podrobno poročilo o denarnem stanju in o posameznih slučajih izdane podpore sta poročala društveni blagajnik in društveni tajnik. Blagajniško poročilo izkazuje dohodkov 7507 din., izdatkov 980 din. Podpore so bile izdane v naravi ali v denarju. Razposlana bo okrožnica vsem občinskim predstojništvom z vabilom, da se zanimajo v svojem okolišu za človekoljubne cilje društva, ki s svojim delom olajša tudi občinam nositi bre-

mena za revne jetične bolnike po nasvetu zdravniških izvedencev. Izvolil se je nov odbor.

Orožniški deči puška iz rok! Od Sv. Urbana v Slo. gor. poročajo: Ker čitamo o vinskih duhovih pri letošnjih kopačih, sprejmite gospod urednik tudi od nas nekaj, a to pač čisto originalnega. Te dni so se vračali kopači iz nekega vinograda, seveda vinjeni, mimo tukajšnje žandarske postaje. V objemu alkohola je neki viničar razžalil orožnike, kar je imelo za posledico, da sta prišla orožnika čez nekaj dni zatem k njemu na poizvedbo. Kakor vsakdo, ki nima mirne vesti, je tudi ta viničar opazil prihajajočo patroljo in pokazal — podplate. Ker pa se na klic »stoj« ni hotel ustaviti, mu je orožnik kratkoma ustrelil pod noge. Mož jo je kljub temu odbrusil, da bi bilo skoro po njem. V noči sta se orožnika vrnila, s silo odprla okno, ker se pa viničarja ni bilo doma, sta vzela ženo iz postelje, jo z grožnjo prisilila, da je morala v temi z orožniki po gozdih iskati in klicati moža, da bi se ga na ta način ujelo. In vse zaradi razžaljenja časti, ne pa radi hudodelstva. Vsa javnost obsoja to makedonsko postopanje orožnikov, ki streljajo za tako malenkost na človeka, delajo nasilje ženi, ki ni odgovorna za dejanje moža. Mi smo bili dosedaj vajeni orožnikov, ki so službo razumeli in znali ob pravem času rabiti orožje. Brezglavo streljanje orožnikov pri Sv. Urbanu je posledica, ker služijo kot orožniki mladiči, katere imamo žalibog na tukajšnji postaji. Na postaji Ptuj imamo še stare preiskusene narednike-orožnike, ki razumejo službo, so bili že komandirji na postajah, a sedaj delajo službo navadnih orožnikov. Tukaj pri Urbanu pa je postaja mladičev, katerim bi zaklical: Otrokom puške iz rok! O batinah, ki jih ti gospodje delijo pa drugokrat, tudi to bo zanimivo!

Čebelarstva podružnica za Rogaske Slatine in okolico priredi dne 4. maja 1924 ob 10. uri dopoldne poučno predavanje v Kostivnici pri Rogaske Slatini. Predava g. potovalni učitelj Jurančič. Vabijo se vsi čebelarji in čebelarstvo naklonjene osebe, da se predavanja polnoštevilno udeležijo. Posebno bo predavanje za začetnike čebelarje zelo podučljivo.

Socijalistični kongres v Beogradu. V Beogradu se je vršil koncem pretečenega mesca socijalistični kongres druge ali amsterdamske internacionale. Kongres se je vršil v Delavskem domu, katerega je vlada po Obznani zaplenila komunistom in odstopila socialdemokratom. Kongresu je prisostvoval tajnik amsterdamske internacionale Sassenbach, potem pa poleg delegatov iz Jugoslavije še več zastopnikov socialistov iz drugih držav, kakor iz Belgije, Ogrske, Češke in Bolgarske. Iz Rumunije in Italije ni bilo zastopnikov.

Ford v Slavoniji. Znani ameriški milijarder Ford, katerega nazivajo kralja avtomobilov, ker poseduje največje tvornice avtomobilov, namerava enako tvornico sezidati v Slavoniji. Tvornica bi stala na ozemlju grofa Pejačevića, katero so si Fordovi agenti že ogledali, ter bi bila največja avtomobilna tvornica v Evropi. Če bi se ta načrt v istini uresničil, ne bi bilo potrebno večini naših ljudi izseljevanje v Ameriko, ker bi našli lahko doma delo; tvornica bi zaposlila par deset tisoč delavcev.

Nova diplomatska zvezda. Radikalni režimski astronomi so odkrili zopet novo diplomatsko zvezdo, za katero nas ne bodo zavidale druge države. Ta nova zvezda je do smešnosti — »ženjalni« dr. Milan Pečanac, katerega je vodstvo radikalov pri zadnjih volitvah napodilo iz narodne skupščine. Sedaj pa, ko se drugi uradniki reducirajo ter goniijo iz službe, je radikalni režim Pečanaca zopet sprejel v državno službo in ga napravil za poslanika pri albanski vladi v Tirani. Dr. Milan Pečanac je že precej časa imenovan za albanskega poslanika, vleče presneto visoko plačo, a še danes prav udobno živi ter se spreha po Beogradu mesto po — Tirani. Istina pa je tudi, da je njegova diplomatska nedelavnost državi v večjo korist nego bi bila njegova aktivnost, a vendar je to ženjalno negativno delo dr. Pečanaca smelo predrago za državno blagajno.

Židovska bolnišnica v Zagrebu. Zagrebška židovska cerkvena občina se bavi z načrtom, zgraditi novo bolnico, namenjeno samo za Žide. V Jugoslaviji se nahaja enaka bolnica v Subotici. Denar za zgradbo so židje v kratkem času nabrali potom zbiranja dobrovoljnih prispevkov.

Pod vplivom preobilice alkohola. V Kalinovcu v Podravini so tamošnji prebivalci veliki prijatelji vina. Kadar se napijejo, pa se med seboj skregajo, nazadnje pa seve stepejo. Za velikonočne praznike so v Kalinovcu veliko pili, godba je svirala, plesali ter rajali so, a na koncu je prišlo do hudega pretepa. Mladi kmetski fantje so se razdelili v dva tabora: v gornjega in spodnjega in ta dva sta se jurišala med seboj. Ti mladostni pretepači so se spozabili v ognju pretepa tako daleč, da so se spodnji ter zgornji Kalinovčani stekli na velikonočni ponedeljek v cerkvi pri večernicah.

Pijan je odromal na drugi svet. Star je pogovor, ki pravi: Kar kdo trezen misli, to pijan govori. Z malo razliko je ta pogovor izpolnil v Sarajevu Rus Jakob Murza. Trezen je mislil na samomor in pijan ga je izvršil. Ni hotel trezen na drugi svet, ampak je menil, da je prehod iz življenja lažji, ako premosti ta prepad — alkohol. Rus Murza je povabil v separirano sobico sarajevske kavarne še dva tovariša in vsi trije prijatelji so se pošteno in po ruski navadi nakresali žganja. Ravno, ko je kazala ura polnoč, je Murza potegnil revolver, si ga nastavil na srce, sprožil in obležal mrtve. Čudna je ruska duša. Najbolj čudni samomori, ki so se doigrali v zadnjem času, so bili njih avtorji Rusi.

Iz Udruženja vojnih invalidov podružnice Maribor. Obveščamo člane in članice UVI podružnice Maribor, da so došle nove članske knjižice za one člane, ki so oddali

v jeseni leta 1923 svoje slike. Nove članske knjižice se izmenjavljajo v društveni pisarni proti pristojbini 5 din. — Vse druge člane pozivamo, da naj nemudoma predložijo svoje slike za nove članske izkaznice, ker stare legitimacije veljajo samo še do 1. junija 1924.

Otvoritev sezone v Dalmaciji. Po hudem mrazu je v Dalmaciji čez noč nastopila uprav poletna vročina, tako, da pomladi sploh ni bilo. Tujih gostov je že dokaj prišlo ter so že precej napolnili vsa kopališča, da si sezona službeno še ni otvorjena. Razveseljivo je, da se za našo Dalmacijo čimdalje bolj zanimajo Amerikanci in drugi narodi z močno valuto. Te dni se je mudil v Dalmaciji znani ameriški milijarder Pierpont Morgan s svojo družino. Za njim je dospelo že večje število ameriških bogatašev.

Aluminij v Hercegovini. Hercegovinske planine so polne rude, iz katere se predeljuje aluminij. Sedaj je poslal v Hercegovino angleški konzorcij svoje inženere, da pregledajo kvaliteto in kvantiteto aluminijske rude. Ta angleški konzorcij bo postavil velike talilnice za pridelo aluminija.

Cene čehoslovaške tekstilne industrije. Po mnenju strokovnjakov se pričakuje, da bodo cene češke tekstilne produkcije v kratkem času poskočile. Vrok temu je ta, da je volna od januarja sem poskočila za 30 do 40 odstotkov. Podražil se je tudi lan, z bombažem se pa spekulira ravno tako, kakor s sladkorjem.

Svetovna tvrdka Georg Schicht d. d., znana veleto-varna mila v Ustju ob Labi, je ena najstarejših in največjih tovarn mila na evropski celine. Kakor v vseh drugih nasledstvenih državah, ustanovila je ta tvrdka po preobratu tudi v Jugoslaviji in sicer v Osijeku, veliko tovarno za izdelovanje mila, sveč in raznih pralnih sredstev. Tukajšnja »Jugoslovanska d. d. Georg Schicht«, pri kateri je v odlični meri udeležen domači kapital, dogradila je veliko in najmoderneje urejeno tovarno in je v položaju, izdelovati sedaj tudi v Jugoslaviji svoje, skozi desetletja kot najboljšo priznane pralno milo z znamko »Jelen«, v predvojni kakovosti. Oblika tega mila se sicer mnogostransko ponareja, v kakovosti pa pravega Schichtovega mila nihče ne doseže. Vsem gospodinjam se torej priporoča v njih lastnem interesu, da pri nakupu pralnega mila pazijo vedno na ime »Schicht« in na znamko »Jelen«, ter da zavrnejo vse druge izdelke, katere se jim nudi kot »Schichtov« milo, ki pa ne nosijo znake pravega Schichtovega mila.

BARO-čevlji
MARIBOR, Koroška c. 19.

Iz Maribora.

Narodno gledališče v Mariboru. Danes v petek, dne 2. maja: Zaprti. — V soboto, dne 3. maja: »Cardaška kneginja«, izv., premijera. — V nedeljo, dne 4. maja: »Cardaška kneginja«.

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi v nedeljo 11. majnika romanje k D. M. v Pušcavo, katerega se naj po možnosti udeležijo vse članice, vabljeni pa so tudi drugi, da pohite z nami ven v prelepo naravo. — Spored romanja je sledeči: Odhod iz Maribora z jutranjim vlakom, ki odhaja pred 5. uro iz glavnega kolodvora, izstop na Fali. Od tam v procesiji v Pušcavo, kjer je skupna romarska pobožnost. Odhod iz Pušcave po končani pobožnosti peš v Ruše. V Rušah ob 2. uri slovesne večernice. Z vlakom, ki odhaja okrog 6. ure se vrnemo v Maribor.

Novice iz Krčevine. V nedeljo, dne 4. maja, ima Kat. izobraževalno društvo v Krčevini ob 4. uri popoldne svoj mesečni sestanek v društvenih prostorih g. Požavka. Predaval bo preč. g. monsignor dr. Medved. Pridite vsi poslušati izbornega govornika! — Ob pol treh pa bodo šmarnice v kapelici g. Kolariča.

Kat. izobraževalno društvo v Lajtersbergu obhaja v nedeljo svoj glavni praznik. Zeto ima ob pol 10. uri dopoldne slovesno službo božjo v baziliki Matere Milosti v Mariboru. K obilni udeležbi vabi odbor!

Dirke Dirkalskega društva se vršijo 29. maja in 1. junija na Teznu.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Stopila je v sobo.

Temna je bila in hladna, zavese so zastirale vroče solnce avgusta. Izprva ni ničesar videla, le čutila je njegovo bližino. Vstopil je za njo in pustil vrata polodprta.

»Veseli me, da ste ugodili moji prošnji. Morebiti sem preveč zahteval. Toda danes zapustim hišo in — in hrepenel sem po tem, da bi čul iz vaših ust »Srečno pot!« v slovo.«

Njene oči so se navadile na mrak.

Soba je bila snažna in lična. Pričala je, da stanuje v njej dela in reda vaje človek. Pri pisalni mizi je stal kovčeg, pripravljen kakor za na pot in vrh njega je ležala usnjata torbica.

Z grozo so obstale Juliettine oči na torbici.

Kaj je neki druga bilo v njej, ko načrti za beg kraljičin in potni listi, — papirji, ki je o njih Pavel onidan govoril s Percyjem!

Tamle so bili dokazi, na katere se je sklicevala v svoji ovadbi —!

Zaman je čakal Pavel na odgovor. Glas ji je zamrl, zdela se ji je, da jo železne pesti grabijo za vrat.

»Ali mi ne boste želeli srečno pot, gospodična?« je ponovil proseče.

Srečno pot —!

O bridka ironija usode! Ali mu naj želi srečno pot — na guillotino, ona, ki ga je poslala tja, — smrt?

Siloma se je premagala in z mrtvim glasom je pravila:

»Ne gresite za dolgo, gospod Déroulède?«

»V teh naših dneh utegne vsako slovo pomeniti slovo za večno —. Vsekakor pa grem z doma za mesec dni, nadzorovat nesrečno jetnico.«

»Za mesec dni? — Torej bom morala za dolgo časa vzeti slovo od vas —!«

»Zame bo cela večnost, ker vas ne bom več videl. Ampak — ampak ne drznem si misliti, da se vam iz istega razloga zdi čas tako dolg —.«

Nekoliko je prebledela in njene oči so plašno begale po sobi.

»Ne razumete me!« je dejala hlastno. »Zelo ljubeznivi ste bili, ampak Petronela in jaz, midve ne moreva več zlorabljati vašega gostoljubja. Jutri odpotujeva na Angleško —.«

»Vem. Je tudi najbolje za vas. — Pa saj dovolite, da poskrbim za vašo varnost, kakor sem poskrbel materi in Anici? Moj prijatelj, gospod Percy Blakeney ima pripravljeno svojo jadrnico ob calaiskem obrežju. Preskrbel sem že tudi potne liste ter se dogovoril s Percyjem in z njegovimi prijatelji, da vas pospremiijo do morja. Obljubil mi je, da bo vse storil za vas. Za potovanje po Franciji zadostuje moje ime, nihče vam ne bo ničesar storil in če dovolite, potujeta moja mati in Anica z vami. Potem —.«

»Ne zamerite«, ga je prekinila razburjena, »ne morem dovoliti, da bi se toliko trudili za mene. Ves vaš trud in čas mora biti posvečen njim, ki imajo prvo pravico zahtevati, da zanje skrbite. Jaz pa —.

»Gospodična, — kako ste neprijazni!«

»Nimate pravice, da bi —.«

Vsa je bila razburjena in hlastno mu je odtegnila roko, ko jo je hotel prijeti.

»Oprostite! Molite se!« je začel resno. »Pravico imam, da mislim in skrbim za vas. In to pravico mi daje moja velika ljubezen do vas —!«

»Državljan Déroulède —!«

»Nikar mi ne očitajte moje predrznosti, Juliettal! Vem da ste potomkinja ponosnega rodu, jaz pa privrženec republikanskega proletarijata. Ne drznem si misliti na to, da bi si pridobil vašo ljubezen. Eno pa vem, — to, da vas ljubim. In nisem se hotel posloviti od vas, morebiti za vedno, pa da bi vam tega ne povedal, — kako vas ljubim.«

Umolknil je, prijel jo je za roko in ni mu je več branila. Poljubil ji jo je in njegove vroče ustnice so govorile o čustvu, ki je gorelo v njegovi duši.

Zaman je skušala udušiti burno utripanje srca, ki jo je vleklo k njemu z vso silo prve, velike ljubezni. Zaman je skušala pozabiti, da je on tisti, ki ga je — izdala, ki je mislila, da ga sovraži —.

O, — sedaj je vedela, kaj pomenijo tista neznana čustva —. Ljubila ga je, ljubila bolj ko svoje življenje, bolj ko maščevanje, bolj ko vso preteklost —.

(Dalje prihodnjic.)

Spomnite se pri posebnih prilikah Prostovoljne požarne brambe in nje rešilnega oddelka v Mariboru z darovi za novi rešilni avto.

Iščemo kopitarskega mojstra in delavce (Leistenschneider) za izdelovanje modernih kopit za čevlje in modele za škornje (Stiefelhölzer), ročno delo. (Handarbeit). Ponudbe ze poslati na Altmann in Dlouhy, Zagreb, Preradovičeva ulica 12. 278

MED. DR. FRANK

ordinira zopet od 8. do 10. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Maribor, Prešernova ulica 2.

Cepano, žagano in okroglo kolje, tudi na vagone, prodaja poceni Franjo Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica št. 25. 274 5-1

Led v komadih

se dobi dnevno v komadih v Krčevini št. 172, en komad po 8 din. Pri nakupu čez 5 komadov se postavi tudi na dom. Naročila se sprejemajo pod telefon št. 237. 273

Prodajam motorno kolo NSU 3 HP, dobro ohranjeno, po nizki ceni. Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta št. 55 I 4. 276 3—1

Hranilnica in posojilnica na Dobni pri Celju ima svoj 20. redni občni zbor v nedeljo, dne 11. maja 1924. Ob pol 8. uri zjutraj v uradnem prostoru, z navadnim dnevnim redom! — Načelstvo. 573

Posojilnica pri Sv. Benediktu v Slov. gor. vabi vse svoje člane na občni zbor, kateri se boče vršil dne 11. maja 1924 v posojilnični pisarni popoldne po večernicah. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1923. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. Ako se ne bi ob določeni uri zbralo zadostno število članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje pri vsakem številu navzočih članov. — Načelstvo. 275

Smrekove in hojve hlede vsako količino kupi stavenik Ubald Nassimbeni, Maribor, Vrtna ulica 12. Tam se prevzame tudi vsaka množina lesa za rezanje (žaganje). 269 10—1

Sodarski vajenec močan, se sprejme takoj pri Josipu Ramšak, Ruše. 260 2—1

Kupujem in prodajam: koruzo, oves, fižol, zdrav in prebrani jedilni krompir, bukova in gabrova drva za gorivo, vse prvovrstno blago. Izvolite mi ponuditi, odnosno od mene zahtevati ponudbe in cene. Kupujem samo iz prve roke, a prodajam po najsolidnejših cenah. Imam vedno nekaj vagonov na razpolago za točno opremo. Hinko Glocke, Zagreb, Petrova ulica 7. Tel. 23-79. 254

Stara pesem

izkopana iz tritisočletnega groba egiptovskega kralja.

Opeko kdor dobro hoče dobiti,
ta v Račju jo mora zdaj naročiti.
Streho trpežno kdor hoče napraviti,
opeko iz Račja mora nabaviti.
Denar si prihrani, srečo privabi,
blago Opekarne v Račju kdor rabi.
To pesmico danes vsak mora znati,
to šolarčku skrbna pravi že mati.

CUNJE

Krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbelter

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovinskimi odpadki in vlitino.

Najcenejše in najuspešnejše
oglašujete
samo potom

Oglasnega zavoda

Voršič,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

**Za- za-
pom-**

ni si soseda, kar ti povem, ako rabiš

volneno blago

za ženske ali sukno za moške obleke, tiskanine (druk), cefir, belo, rujavo ali pisano platno ter sploh kaj manufakturne robe, pojdi kupiti v veletrgovino

R. Stermecki v Celju, kjer mi vsi kupujemo in kjer je največja zaloga in najnižje cene. Trgovci engros cene. Ceniki zastoj.

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart 2.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ciklotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za cde in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoč železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

IVAN KOVAČIČ

Koroška cesta 10 MARIBOR naspr. Cirilove tisk.

Velika zaloga stekla, porcelana, šipe za okna, ogledala, vsakovrstne posode, svetilke itd. Vse po najnižji ceni.
—: Točna in solidna postrežba! —:

Edina slov. tvrdka testroke v Mariboru!
Poskusite in prepričajte se!

Denar naložite

naiboljše

pri

naivarnelše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršajo vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.